

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta

Aika 18.12.2023 klo 09:01 - 11:03

Paikka Pohjois-Savon hyvinvointialue, hallintokeskus, rak10, 1krs

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 116	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 117	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 118	Asioiden käsittelyjärjestys	6
§ 119	Ajankohtaiset asiat	7
§ 120	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti, Ikääntyneiden palvelut	8
§ 121	Valtuustoaloite, maakunnan alueen kattava kotisairaanhoidtopalvelu, Nina Hakokivi ja Kati Åhman, Avalt 27032023	12
§ 122	Omaishoidontuen toimintaohje ja myöntämisperusteet 2024	15
§ 123	Ikäihmisten perhehoidon toimintaohje 2024	19
§ 124	Ikääntyneiden palveluiden myöntämisperusteet ja palvelukuvaukset 2024	21
§ 125	Omaishoidon tuen sääntökirja 2024	23
§ 126	Ikääntyneiden palveluiden kotihoidon palvelusetelin sääntökirja 1.1.2024 alkaen	25
§ 127	Viranhaltijapäätösten tarkastaminen, ikäihmisten ja hoivapalveluiden ltk 18.12.2023	27
§ 128	Tiedoksi saatettavat asiat 18.12.2023	28
§ 129	Muut asiat	29

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Taipale Pekka	puheenjohtaja	
	Berg Marja	varapuheenjohtaja	
	Hämäläinen Vuokko	jäsen	
	Huhta Johanna	jäsen	
	Kärkkäinen Maija	jäsen	
	Lapveteläinen Tuomo	jäsen	
	Miettinen Heikki	jäsen	
	Pikkarainen Rauno	jäsen	
	Savolainen Lassi	jäsen	
	Sokka Irja	jäsen	
	Viljakainen Salme	jäsen	
	Korhonen Mikko	esittelijä	
	Mykkänen Minna	johtaja ylihoitaja	Poistui klo 10.49 § 124 käsittelyn aikana
	Kokkonen Kaija Anneli	palvelualuejohtaja	
	Raatikainen Riitta	aluehallituksen puheenjohtaja	
	Ohvo Pirkko	ikäihmisten neuvoston edustaja	Poistui klo 10.46 § 124 käsittelyn aikana
	Räsänen Mirka	pöytäkirjanpitäjä	
Poissa	Hedman Antti		
	Paahto Marena		
	Korhonen Marko		
	Remes Sami		

Allekirjoitukset

Pekka Taipale
puheenjohtajaMirka Räsänen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

116 - 129

Pöytäkirjan tarkastus 18.12.2023

Irja Sokka
pöytäkirjantarkastajaSalme Viljakainen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja pidetään nähtävillä Pohjois-Savon hyvinvointialueen yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.pshva.fi 29.12.2023

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 116
lautakunta

18.12.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 116

Kutsu kokoukseen on toimitettu sähköisen kokousjärjestelmän kautta. Kutsu on lähetetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 164 §:n mukaisesti vähintään 4 päivää ennen kokousta.

Hyvinvointialuelain 108 §:n mukaisesti toimitella on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Päätösehdotus Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 117
lautakunta

18.12.2023

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Ikaholtk 18.12.2023 § 117

Päätösehdotus Toimielin valitsee pöytäkirjantarkastajat tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan. Pöytäkirjantarkastajat toiminevat myös ääntenlaskijoina mahdollisten äänestysten sattuessa. Vuorossa aakkosjärjestyksessä ovat Irja Sokka ja Salme Viljakainen.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Irja Sokka ja Salme Viljakainen.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 118
lautakunta

18.12.2023

Asioiden käsittelyjärjestys

Ikäihmisten 18.12.2023 § 118

Päätösehdotus Toimielin hyväksyy esityslistan kokouksen asioiden käsittelyjärjestykseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 119
lautakunta

18.12.2023

Ajankohtaiset asiat

Ikähoitk 18.12.2023 § 119

- Käydään läpi toimialan ajankohtaisia ja valmistelussa olevia asioita
  - Omaishoidon palkkiot vuonna 2024
  - Perhehoidon palkkiot vuonna 2024

Esittelijä ikääntyvien palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 120
lautakunta

18.12.2023

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti, Ikääntyneiden palvelut

Ikähoitk 18.12.2023 § 120
2178/00.01.02.00/2023

Valmistelija: toimialajohtaja Mikko Korhonen, p. 044 718 6200,
mikko.korhonen@pshyvinvointialue.fi

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Ikääntyneiden palveluiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Sisäiseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä tekniset valvontatoimenpiteet. Vuoden 2023 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti olivat omavalvonnan toteutuminen, määräaikojen noudattaminen palveluihin pääsyn tai palvelun osalta sekä työajanseurannan järjestäminen ja työaikapoikkeamien hallinta.

Toimialan sisäisen valvonnan toteutuksessa merkittäviä poikkeamia havaittiin seuraavissa:

- Lähtökohtana on yhdistyminen 19 palvelujärjestäjän tilanteesta yhden järjestäjän toimintamalliin. Tämä tarkoittaa sitä, että toiminnan taustalla on lukuisia toiminta- ja organisaatiokulttuureita. Yhden vuoden aikana yhdenmukaistaminen on käynnistynyt, mutta sen loppuun saattaminen ottaa aikaa. Prosessin ollessa kesken palvelujen yhdenmukainen järjestäminen ei toteudu optimaalisesti.
- Merkittävin toimialan toimintaa haitannut tekijä vuoden 2023 aikana on ollut työntekijäpula. Lähtevän henkilökunnan sijalle ei ole saatu palkattua uutta henkilöstöä, minkä seurauksena sijaisten ja vuokratyövoiman käyttö on ollut mittavaa. Vain 60% toimialan valituista tehtävistä on ollut täytettynä vakituisella henkilökunnalla. Loppuvuotta kohti korjaavat toimenpiteet vakituisen henkilöstön vahvistamisen suhteen ovat käynnistyneet toimialan ja HR- palvelujen yhteistyönä.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden
lautakunta § 120

18.12.2023

Työajan seuranta sinällään näyttäisi toteutuvan, mutta yksikkökohtaisia eroja on todettu.

- Henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat ovat haitanneet myös palvelujen järjestämistä Korjaavana toimenpiteenä asiakasohjauksen resurssointia vahvistettiin 11 uudella viralla. Tehtyjen toimenpiteiden seurauksena viranhaltijan arvion pohjalta palvelujen määräaikojen toteumien on selkeästi korjaantunut vuoden aikana. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että palvelun arvioinnin määräajat toteutuvat, mutta palvelun järjestämisessä ongelmia on yksittäisillä asiakkailla varsinkin keskeisellä alueella asumispalvelujen saamisen suhteen.
- Uusi organisaatorakenne jossa toimialalla on vain linjajohto, joka tukeutuu asiantuntijatyön osalta konsernin palveluihin, on ollut toimialan näkökulmasta haastava. Keskitettyjen palvelujen tuki on jäänyt ohueksi haitaten mm. valmiussuunnittelutyötä, omavalvonnan yksikkökohtaista edistämistä tai tietojohdamisen osalta ajantasaisen tiedonsaannin puutteita palvelujen määräaikojen tai asiakasmäärien kehittymisen suhteen. Oma valvonnan osalta on tukeuduttu siirtyneiden organisaatioiden omavalvontasuunnitelmiin eikä omavalvontasuunnitelmien päivittämistä yksikkötasolla ole kyetty edistämään yhteisten asiaa edistävien rakenteiden puuttuessa. Hyvinvointialuetasoinen asian edistäminen jatkossa toimialan toimien rinnalla varmistaa sen, että omavalvonta suunnitelma toimii merkittävänä johtamisen tuen välineenä ja laatutyökaluna.
- Vuonna 2023 toimialalla toteutuneista riskeistä merkittävänä voi pitää myös kohtuutonta työkuormitusta johtamisen eri tasoilla. Linjaorganisaation kuormittuneisuus haastaa strategian ja erilaisten suunnitelmien sekä ohjeiden toimeenpanoa merkittävästi yksikkötasolla.
- Ikääntyneiden palveluiden talousarvio on toteutunut valtuuston sitovien erien osalta varsin hyvin. On kuitenkin syytä huomioida, että toimialan henkilöstön saatavuuteen liittyvien haasteiden takia henkilöstökulut toimialalla alittuvat, mikä vastaavasti näkyy keskitettyjen palveluiden sijais- ja vuoratyövoimakulujen ylityksenä Talouden seuranta on vaikeuttanut vakiintumattomat tiliointikäytännöt.

Kehittämiskohteista prioriteeteiksi tulevalle vuodelle on suunniteltu toimenpiteet, joilla hallitaan johtajien ja lähiesihenkilöiden työpöytä.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 120
lautakunta

18.12.2023

Toimialan näkökulmasta tämä tarkoittaa keskitettyjen tukipalvelujen ja toimialan välisen työnjaon selkeyttämistä ja toimialalla olevaa riittävää asiantuntija tukea ja muuta johdontukea.

Kehittämisen keskiössä on tulevana vuonna on myös palveluprosessien kehittäminen siten, että palvelujen jonottamien ja odottaminen saadaan hallittua ja jonoja lyhennettyä.

Uusi palvelujärjestelmän suunnittelutyö on käynnistynyt ja sen keskeisimpiä tavoitteita on tunnistaa ja edistää keinoja joilla syntyvää hoivan tarvetta voidaan vähentää. Keskeistä on tunnistaa toimialojen väliset intergraatorajapinnat ja edistää toimialarajat ylittäviä ratkaisuja.

Talousarvion toteutumisen ja henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat vaativat nopeita ratkaisuja. Toimialan tukena on käynnissä lukuisia erilaisia kehittämishankkeita, joilla vastataan tulevaisuuden haasteisiin. Kehittämishankkeiden osalta keskeistä on kyetä varmistamaan, että ao kehityshankkeiden tavoitteet sisällöllisesti ja aikataulullisesti vastaavat toimialan muutostarpeisiin ja mahdollistavat nopean uudistumisen. Mikäli muutosvauhti jää hitaaksi muodostaa se selkän riskin tavoitteiden toteutumiselle.

Toimialan sisäisen valvonnan kokonaisuuden rinnalla on kuvattu myös yksikkökohtaisesti riskit. Asiakasohjauksessa, asumispalveluissa ja kotiin annettavissa palveluissa on tunnistettu yhteensä 11 riski-/kehittämiskohdetta kohdetta, joista esimerkin omaisesti esille voi nostaa seurannan, joka kohdistuu henkilöstömitoituksen toteutumiseen tai kotihoidossa asiakkaille osoitettujen palvelutuntien toteutumisen seurantaan sekä toimenpiteet liittyen omaishoidon tuen prosesseihin.

Toimialalla riskienarviointi tehtiin osana talousarvion laadintaa. Ensimmäinen toimintavuosi on keskittynyt organisaation rakentamiseen ja hallinnollisten käytäntöjen jalkauttamiseen. Toiminnan vakiintuessa ensimmäisen toimintavuoden loppupuolella mahdollistaa se jatkokehitystyön. Keskeisimmät nostot sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta on kuvattu yllä. Arvioidut riskit aikataulutettuine hallintatoimenpiteineen on kirjattu hyvinvointialueen riskienhallintajärjestelmään.

Johtopäätöksenä toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta voidaan todeta, että hyvinvointialueen ensimmäisenä

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 120
lautakunta

18.12.2023

toimintavuotena on kyetty toteuttamaan sisäistä valvontaa, tunnistamaan keskeisiä riskejä ja hallitsemaan riskejä, mutta kokonaisvaltainen riskienhallinta vaatii jatkuvaa kehittämistä ja riskienhallinnan osaamisen kehittämisen tulee jatkua vuosittain.

Esityslistan oheisaineistona:

Ikäänntyneiden palveluiden sisäisen valvonnan suunnitelma, toteutus ja raportointi 2023

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi:

Toimialan sisäinen valvonta ja riskienhallinta vahvistaa ja yhdenmukaistaa hyvää hallintoa ja johtamista sekä toimialan toimintaa toimien lähtökohtana taloudellisuudelle ja tuottavuudelle sekä mahdollistaen osaltaan integraation.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 43 §, kohta 7

Esittelijä

ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Ikäänntyneiden ja hoivapalveluiden lautakunta hyväksyy ikäänntyneiden palvelujen toimialan sisäisen valvonnan selonteon ja lähettää sen edelleen aluehallitukselle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 121
lautakunta

18.12.2023

Valtuustoaloite, maakunnan alueen kattava kotisairaanhoidopalvelu, Nina Hakokivi ja Kati Ähman, Avalt 27032023

Ikähoitk 18.12.2023 § 121
2479/06.00.00/2023

Valmistelija: peruspalveluiden toimilinjajohtaja Eija Jestola, puh. 040 712 1040, eija.jestola(at) pshyvinvointialue.fi
Palvelualuejohtaja Jouni Kurola, p. 044 717 4085, jouni.kurola(at) pshyvinvointialue.fi,
Palvelualuejohtaja Kaija Kokkonen, p. 044 718 6407, kaija.kokkonen(at) pshyvinvointialue.fi,
Toimialajohtaja Mikko Korhonen, p. 044 718 6200, mikko.korhonen(at) pshyvinvointialue.fi

Hyvinvointialueelle tarvitaan koko maakunnan kattava ja virkaajoista riippumaton kotisairaanhoidopalvelu

Aloite Valtuutetut Nina Hakokivi ja Kati Ähman ovat jättäneet otsikon mukaisen valtuustoaloitteen. Aloitteessa nostetaan esille tarve organisoida kuntakeskuksiin ja suurimpiin taajamiin kotisairaanhoidoa osana integroitua kotihoitoa ja osana palvelusuunnitelmaa. Tämä palvelu vastaa pitkäaikaiseen palvelutarpeeseen.

Samoin on tunnistettu myös tarve organisoida malli, jolla tuotetaan määräaikaista lyhytaikaiseen tarpeeseen vastaavaa kotisairaanhoidoa osana sotekeskusten avohoidonpalveluita tai erillisenä palveluna osana 24/7 kotisairaaloiminta. Em. palveluiden puute nähdään tekijänä, jotka kuormittavat päivystyspisteitä, vaikka tarve sinällään ei ole päivystysluontoinen.

Aloitteessa esitetään, että suunnitellaan maantieteellisesti ja virka-aikoihin rajoittumaton palvelu kattamaan yllä mainittua tarvetta hyvinvointialueen kuntakeskusten ja kylien alueilla. Aloitteessa esitetään samalla, että palvelu voisi tukeutua kotihoidon, pelastustoimen ensihoidon tai liikkuvan sairaanhoitajan tuottamaan palveluun. Edelleen aloitteessa esille nostetaan malli, jossa asiakas otetaan terveyskeskussairaalaan kierrättämättä häntä päivystyksessä, ellei siihen ole erityistä syytä. Keskeisenä tavoitteena aloitteessa todetaan tarve helpottaa päivystysten ruuhkaa.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 121
lautakunta

18.12.2023

Aloitteessa esille nousetut teemat on tunnistettu ja palvelukokonaisuuksia on lähdetty kehittämään, jotta kotiin vietävät palvelut voitaisiin turvata monitoimijaisesti ja mahdollisimman kattavasti hyvinvointialueella, Pääosa kehittämistyöstä tehdään osana palvelujärjestelmä työn sisällöllistä suunnittelua. Palvelujärjestelmä kokonaisuus tulee päätöksen tekoon kesällä 2024

Seuraavassa vastaukset toiminnoittain:

Ikääntyneiden palvelut

Kotisairaanhoidon ja kotihoito toimivat integroituna palvelukokonaisuutena ja tuottavat kotisairaanhoidon palvelua koko hyvinvointialueen alueella pitkäaikaisiin tarpeisiin. Lyhytaikaiseen palvelutarpeeseen vastataan pääosin samoin integroiduin resurssein.

Vuoden 2024 aikana tavoitteena on vahvistaa ns. kotiutusyksikköä ja sen toimintaa, jotta sairaaloista, päivystysyksiköistä tai kotisairaalaan kotisairaanhoidon palveluihin siirtyminen tapahtuisi mahdollisimman viiveettä. Kotiutusyksikön toimintamalli ja toteutus hyvinvointialueen palveluna on suunnittelussa ja keskeisenä kehitettävänä kyvykkyytenä on siinä vastata aloitteen mukaisesti äkillisesti esille nousseisiin tarpeisiin ja niiden jatkohoitoon.

Yleiset palvelut

Sotokeskusten polikliininen toiminta vastaa sairaanhoidollisista tarpeista niissä tilanteissa, joissa asiakas on kohtuudella kuljetettavissa toimipisteeseen ja näissä tilanteissa on katsottu olevan ensisijainen palvelumuoto suhteessa kotiin vietävän palveluun. Osana palvelujärjestelmä suunnittelutyötä vuoden 2024 aikana suunnitellaan hyvinvointialueen kattava toimintamalli.

Kotisairaala

On strategisesti tärkeä kehitettävä toiminnallinen kokonaisuus, jonka avulla on mahdollista korvata ja lyhentää ja korvata osastohoitoa. Kehittyvä ja toiminnallisesti skaalautuva kotisairaala korvaa sairaansijoja ja päivystystoimintaa myös välillisesti, kun asumisen ja kotihoitoon ongelmat ratkaistaan paikan päällä eli kotona. Kehittyvä kotisairaala on näin ollen tosiasiallinen vaihtoehto erityisesti ennen päivystykseen/ sairaalan joutumista. Kotisairaala on jatkossa keskeinen vaihtoehto myös päivystyksessä, eli asiakasta ei lähetetä osastohoitoon vaan kotisairaalaan. Kotisairaalan toiminnan jatkosuunnittelua tehdään osana palvelujärjestelmän uudistustyötä.

Aloitevastaus käsitellään Ikääntyneiden ja hoivapalveluiden lautakunnassa ja yleisten palveluiden lautakunnassa

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 121
lautakunta

18.12.2023

Valmistelijan päätösehdotus: Ikäntyneiden ja hoivapalveluiden lautakunta osaltaan hyväksyy aloitteeseen annetun vastauksen ja lähettää sen edelleen aluehallitukselle käsiteltäväksi

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Aloite vastauksessa esille nostettu palvelujärjestelmä kehitystyön suunnittelun lähtökohtana on rakentaa toimialat ylittävä integroitu ja tuottavuushaasteisiin vastaava palvelukokonaisuus

Toimivallan peruste hallintosäntö 43§

Esittelijä ikääntyvien palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta osaltaan hyväksyy aloitteeseen annetun vastauksen ja lähettää sen edelleen aluehallitukselle käsiteltäväksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 122
lautakunta

18.12.2023

Omaishoidontuen toimintaohje ja myöntämisperusteet 2024

Ikähoitk 18.12.2023 § 122
460/00.01.02.00/2022

Valmistelija: Asiakasohjauksen palveluyksikköjohtaja Hanna Jokinen, p. 044 718 3303, hanna.jokinen@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus vahvisti kokouksessaan 7.12.2022¹ § 346 omaishoidon tuen toimintaohjeen ja myöntämisperusteet 1.1.2023 lukien.

Omaishoidon tuki on lakisääteinen yleiseen järjestämisvelvollisuuteen kuuluva palvelu, jonka järjestämisestä hyvinvointialueen huolehtii määrärahojensa puitteissa. Omaishoidon tuen laissa (937/2005) säädetään tuen myöntämisedellytyksistä, alimpien hoitopalkkioiden määristä, omaishoidon tukea annettavista palveluista, omaishoitajan vapaasta, hoito- ja palvelusuunnitelmasta sekä omaishoitosopimuksesta. Omaishoidon tuen myöntämisperusteet päättää hyvinvointialue säännösten sallimissa rajoissa.

Omaishoitolain 2 §:n mukaan omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, johon kuuluvat

- hoidettavalle annettavat tarvittavat palvelut
- omaishoitajalle maksettava hoitopalkkio ja vapaa
- omaishoitoa tukevat palvelut.

Omaishoidon tukea voidaan myöntää sekä pitkä- että lyhytaikaisen tarpeen perusteella silloin, kun omaisen antama hoito tai avustaminen on hoidettavan edun mukaista ja edellytykset omaishoidon toteuttamiseksi ovat olemassa.

Omaishoitolain 3 §:n mukaan hyvinvointialue voi myöntää omaishoidon tukea, jos:

- Henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotioloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa.
- Hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla.
- Hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia.

---

¹ Tekninen korjaus: 7.12.2023 -> 7.12.2022

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden
lautakunta § 122

18.12.2023

- Omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää.
- Hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva.
- Tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

Viranhaltijan on tuesta päättäessään tutkittava

- täyttääkö hakija (hoidettava) laissa säädetyt edellytykset tuen saamiselle
- onko hänen avun ja hoidon tarpeensa kokonaisuutena arvioiden muihin hakijoihin verrattuna sellainen, että hänelle määrärahojen puitteissa voidaan omaishoidon tukea myöntää.

Omaishoidon tuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma, joka liitetään omaishoitosopimukseen. Suunnitelman avulla varmistetaan hoidon toteutus niin, että omaishoito yhdessä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa turvaa hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävät palvelut.

Myös omaishoitajan tarve omaishoitoa tukeviin sosiaalihuollon palveluihin arvioidaan suunnitelmaa tehtäessä. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan mm. miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana.

Omaishoidon tukeen sisältyy aina rahana suoritettava hoitopalkkio. Hoitopalkkio porrastetaan hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella. Perheen tulot ja varallisuus eivät vaikuta palkkion määrään. Hoitopalkkio on verotettavaa tuloa.

Hoitajan esittämän erityisen syyn perusteella hoitopalkkio voidaan sopia säädettyjä vähimmäismääriä pienemmiksi. Hyvinvointialue päättää omaishoidon tuen palkkioluokkien lukumääristä ja kriteereistä lain sallimissa rajoissa. Voimassa oleviin palkkioihin tehdään vuosittain indeksitarkistus.

Jos hyvinvointialue myöntää hoidettavalle omaishoidon tukea, hyvinvointialue² ja omaishoitaja tekevät toimeksiantosopimuksen omaishoidon tuesta. Omaishoitosopimukset ovat toistaiseksi voimassa olevia, ellei ole erityistä syytä määräaikaisen sopimuksen

---

² Tekninen korjaus: kunta -> hyvinvointialue

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 122
lautakunta

18.12.2023

tekemiseen. Valinnan toistaiseksi voimassa olevan ja määräaikaisen sopimuksen välillä on perustuttava hoidettavan etuun. Omaishoitosopimuksen liitteenä on oltava hoito- ja palvelusuunnitelma.

Omaishoitosopimuksen tehnyt omaishoitaja ei ole työsopimuslain 2 §:n tarkoittamassa työsuhteessa hyvinvointialueeseen³, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Hyvinvointialueen on otettava työtapaturma- ja ammattitautilain 3 §:n mukainen vakuutus hoitajalle.

Liitteenä olevassa omaishoidon tuen toimintaohjeessa ja myöntämisperusteissa on kuvattu omaishoito ja omaishoidon tuki, omaishoidon tuen myöntämisedellytykset, omaishoidon tuen hakeminen ja päätöksenteko, omaishoitosopimus, hoitopalkkio, omaishoitajan lakisääteisen vapaan järjestäminen, hoitajan terveydenhoitoon liittyvien käyntien ja muun poissaolon aikainen hoito sekä omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut.

Päivitykset omaishoidon tuen toimintaohjeeseen ja myöntämisperusteisiin vuodelle 2024 on valmisteltu yhteistyössä ikääntyneiden palveluiden sekä perhe- ja vammaispalveluiden viranhaltijoiden toimesta. Tavoitteena on ollut selkiinnyttää omaishoidon tuen myöntämisperusteita vastaamaan suosituksia kansallisista myöntämisperusteista. Toimintaohjetta on myös tarkennettu palvelusetelillä järjestetyn lakisääteisen vapaan osalta.

Esityslistan liitteenä:

- Omaishoidon tuen toimintaohje ja myöntämisperusteet Pohjois-Savon hyvinvointialueella 1.1.2024 alkaen

Valmistelijan päätösehdotus:

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen omaishoidon tuen toimintaohjeen ja myöntämisperusteet sovellettavaksi 1.1.2024 alkaen.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Yhtenäisillä omaishoidon tuen myöntämisperusteilla, myötävaikutetaan sosiaalipalvelujen yhdenvertaiseen järjestämiseen siten, että palvelut on mahdollista sovittaa yhteen muodostamalla

³ Tekninen korjaus: kunta -> hyvinvointialue

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 122
lautakunta

18.12.2023

tarkoituksenmukaisia, asiakasryhmien palvelutarpeisiin vastaavia palvelukokonaisuuksia ja palveluketjuja.

Toimivallan peruste

hallintosääntö 43 §, Lautakunnan erityistehtävät kohta 10

Esittelijä

ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen omaishoidon tuen toimintaohjeen ja myöntämisperusteet sovellettavaksi 1.1.2024 alkaen.

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että
- Esittelytekstiin tehdään seuraava tekninen korjaus: kunta -> hyvinvointialue. Päivämäärä 7.12.2023 korjataan 7.12.2022 päivämääräksi esittelytekstin ensimmäisessä kappaleessa.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 123
lautakunta

18.12.2023

Ikäihmisten perhehoidon toimintaohje 2024

Ikähoitk 18.12.2023 § 123
462/02.05.00/2022

Valmistelija: Asiakasohjauksen palveluyksikköjohtaja Hanna Jokinen, p. 044 718 3303, hanna.jokinen@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallitus on hyväksynyt Ikäihmisten perhehoidon toimintaohjeen 14.11.2022 § 317 käsittelyssä voimaan 1.1.2023 alkaen.

Perhehoito on sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä hyvinvointialueen on huolehdittava lastensuojelulain 49§ ja sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan. Perhehoidon tavoite ja toteutustavat on määritelty perhehoitolaissa. Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Perhehoitoa säätelee lainsäädännön lisäksi perhehoidon toimintaohje sekä hyvinvointialueen ja perhehoitajan välinen toimeksiantosopimus.

Perhehoidon toimintaohjeet ovat julkisia hallinnollisia ohjeita siitä, miten Pohjois-Savon hyvinvointialueella toteutetaan, ohjataan ja valvotaan ikääntyneiden toimeksiantosopimussuhteista perhehoitoa. Toimintaohje on ensisijaisesti ohje hyvinvointialueelle ja sen työntekijöille, mutta palvelee myös perhehoitajaa.

Toimintaohje on keskeinen osa perhehoitolain toimeenpanoa, sen soveltamista käytäntöön. Toimintaohje määrittää perhehoidon järjestämisen tavat, yhdenmukaistaa toimintakäytäntöjä ja varmistaa perhehoidon suunnitelmallisuutta ja ennakoitavuutta. Toimintaohje on osa perhehoidon laadunvarmistusta, ja sen avulla varmistetaan hyvän perhehoidon toteutuminen.

Perhehoidon toimintaohje sisältää muun muassa

- hyvinvointialueen velvollisuuksien ja oikeuksien kuvauksen perhehoidon järjestäjänä
- perhehoidon osapuolten velvollisuudet ja oikeudet sekä vastuiden jakaantumisen kuvauksen

Perhehoidon toimintaohjeen tavoitteena on turvata yhtenäinen perhehoidon toteuttamistapa, lisätä ja kehittää perhehoitoa sekä yhtenäistää perhehoitajan tukimuodot.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 123
lautakunta

18.12.2023

Perhehoidon toimintaohjeeseen on vuodelle 2024 tarkennettu ohjeistusta huomioiden valtakunnalliset hyvät toimintatavat ja ohjeistuksen tulkinnanvaraisuuden selkeyttäminen. Perhehoidon kehittämistä tehdään osana RRP2 -hanketyötä.

Esityslistan liitteenä:

- Ikäihmisten perhehoidon toimintaohje 2024

Valmistelijan päätösehdotus:

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta hyväksyy liitteen mukaisen perhehoidon toimintaohjeen ikäihmisille sovellettavaksi 1.1.2024 alkaen.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Myöntämisperusteilla mahdollistetaan integraation toteuttaminen ja palveluiden sovittaminen yhteen muodostamalla tarkoituksenmukaisia, asiakasryhmien palvelutarpeisiin vastaavia palvelukokonaisuuksia ja palveluketjuja.

Toimivallan peruste hallintosääntö 43 §, Lautakunnan erityistehtävät kohta 10

Esittelijä ikääntyvien palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta hyväksyy liitteen mukaisen perhehoidon toimintaohjeen ikäihmisille sovellettavaksi 1.1.2024 alkaen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 124
lautakunta

18.12.2023

Ikääntyneiden palveluiden myöntämisperusteet ja palvelukuvaukset 2024

Ikähoitk 18.12.2023 § 124
367/00.01.02.00/2022

Valmistelijat: Palvelualuejohtaja Kaija Kokkonen, p. 044 718 6407, kaija.kokkonen@pshyvinvointialue.fi
Asiakasohjauksen palveluyksikköjohtaja Hanna Jokinen, p. 044 718 3303, hanna.jokinen@pshyvinvointialue.fi
Asumispalveluiden palveluyksikköjohtaja Reetta Kettunen, p. 0400 123 820, reetta.kettunen@pshyvinvointialue.fi
Kotiin annettavien palveluiden palveluyksikköjohtaja Marja Kavilo, p. 044 740 1957, marja.kavilo@pshyvinvointialue.fi

Palvelujen myöntämisperusteilla tarkoitetaan kriteereitä, joilla hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia palveluita myönnetään asiakkaille. Myöntämisperusteet turvaavat sen, että asiakkaita kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasapuolisesti. Palvelujen myöntämisperusteet turvaavat myös palvelujen oikea-aikaisuutta. Palvelutarpeen arvioinnissa keskeistä on asiakkaan kokonaisvaltainen tilanteen arviointi palveluohjauksellisella toimintatavalla ja käyttämällä arvioinnin tukena luotettavia toimintakykymittareita

Pohjois-Savon hyvinvointialue vahvistaa järjestämisvastuullaan olevien palveluiden myöntämisperusteet

Myöntämisperusteiden luonnokset on laadittu voimassa olevaan lainsäädäntöön perustuen.

Esityslistan liitteenä:

- Ikääntyneiden palveluiden myöntämisperusteet ja palvelukuvaukset 2024

Valmistelijan päätösehdotus:

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta hyväksyy Ikääntyneiden palveluiden myöntämisperusteet ja palvelukuvaukset sovellettavaksi 1.1.2024 alkaen liitteen mukaisena.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 124
lautakunta

18.12.2023

Yhdenmukaiset palvelukriteerit varmistavat palveluiden järjestämisen yhdevertaisuuden toteutumisen. Palvelujärjestelmän eri palvelut ovat osaltaan integroituneet toisiinsa

Toimivallan peruste	hallintosääntö 43 §, Lautakunnan erityistehtävät, kohta 10
Esittelijä	ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta hyväksyy Ikäntyneiden palveluiden myöntämisperusteet ja palvelukuvaukset sovellettavaksi 1.1.2024 alkaen liitteen mukaisena.
Päätös	<p>Merkitään pöytäkirjaan, että</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pirkko Ohvo poistui asian käsittelyn aikana klo 10.46 - Minna Mykkänen poistui asian käsittelyn aikana klo 10.49. <p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p>

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 125
lautakunta

18.12.2023

Omaishoidon tuen sääntökirja 2024

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 125
368/00.01.02.00/2022

Valmistelija: Asiakasohjauksen palveluyksikköjohtaja Hanna Jokinen, p. 044 718 3303, hanna.jokinen@pshyvinvointialue.fi

Aluehallitus on hyväksynyt 10.10.2022 § 237 omaishoidon lakisääteisen vapaan sääntökirjan 1.1.2023 alkaen.

Sääntökirjaan on tarkennettu omaishoitajan lakisääteisten vapaiden soveltamista yhdenmukaiseksi asiakasmaksujen kanssa. Jos omaishoitajalle on myönnetty harkinnalla lakisääteisiä vapaapäiviä enemmän kuin kolme (3), voidaan vastaava palvelu järjestää myös palvelusetelillä myöntämällä lisävuorokausia.

Lisäksi sääntökirjan tekstin luettavuutta on selkeytetty.

Esityslistan oheisaineistona:

- Omaishoidon tuen lakisääteisen vapaan sääntökirja 1.1.2024 alkaen

Valmistelijan päätösehdotus:

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta päättää hyväksyä omaishoidon tuen lakisääteisen vapaan sääntökirjan sovellettavaksi 1.1.2024 alkaen.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Muutos edistää palveluseteliä palveluiden järjestämistapana ja ohjaa kysyntää myös yskityisen palvelutuotannon piiriin mahdollistaen omassa tuotannossa lyhytaikaishoitopaikkojen tehokkaamman käytön kriisipaikkoina.

Toimivallan peruste hallintosääntö 43 §, Lautakunnan erityistehtävät, kohta 10

Esittelijä ikääntyvien palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta hyväksyy omaishoidon tuen lakisääteisen vapaan sääntökirjan sovellettavaksi 1.1.2024 alkaen.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 125
lautakunta

18.12.2023

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 126
lautakunta

18.12.2023

Ikääntyneiden palveluiden kotihoidon palvelusetelin sääntökirja 1.1.2024 alkaen

Ikähoitk 18.12.2023 § 126
368/00.01.02.00/2022

Valmistelija: Asiakasohjauksen palveluyksikköjohtaja Hanna Jokinen, p. 044 718 3303, hanna.jokinen@pshyvinvointialue.fi

Aluehallitus on 10.10.2023 § 237 hyväksynyt kotihoidon sääntökirjan ja ikääntyneiden palveluiden setelin arvot ja kattohinnat 1.1.2023 alkaen.

Sääntökirjassa on todettu luvussa 7. tulosidonnaisen palvelusetelin arvon määrittäminen. Arvo määräytyy tulorajan ylittävältä osuudelta prosenttiosuuden mukaisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriö on Suomen säädöskokoelman julkaisussa 1044/2023 tiedottanut indeksillä tarkistettujen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen muutoksesta. Työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista annetun lain 10 c §:n 3 momentissa tarkoitetut tulorajat muuttuvat 1.1.2024 alkaen.

Samoja tulorajoja on noudatettu myös palvelusetelillä järjestettävässä kotihoidossa. Palvelusetelilaki (569/2009) § 7 ohjaa, että palvelusetelin arvoa määriteltäessä on otettava huomioon kohtuullisuus asiakkaan maksettavaksi jäävän omavastuuosuuden osalta. Kotihoidon palveluseteli on tulosidonnainen.

Kotitalouden koko	Tuloraja €/kk 1.3.2024 alkaen	Vähennys %
1	653	35
2	1205	22
3	1891	18
4	2338	15
5	2830	13
6 tai enemmän	3251	11

1.1-29.2.2024 käytetään 10.10.2022 § 237 hyväksytyn sääntökirjan tulorajoja. Siirtymäaika on tarpeen, että asiakkaille ehditään tehdä päätös tulosidonnaisen palvelusetelistä.

Esityslistan oheisaineistona:

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 126
lautakunta

18.12.2023

- Kotihoidon palvelusetelisäätökirja 1.1.2024 alkaen

Valmistelijan päätösehdotus:

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta hyväksyy kotihoidon palvelusetelin säätökirjan muutokset 1.1.2024 alkaen ja päättää esittää aluehallitukselle, että tulosidonnaisen palvelusetelin arvoa määriteltäessä huomioidaan 1.3.2024 alkaen edellä esitetyn mukaiset tulorajat.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Ei kustannusvaikutusta, koska hyvinvointialueen myöntämän setelina arvo ei muutu. Muutos tulee asiakaskohtaisen setelin määrittämiseen ja vaikuttaa laskentakavaan.

Toimivallan peruste

hallintosäätö 43 §, Lautakunnan erityistehtävät, kohta 10

Esittelijä

ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta hyväksyy kotihoidon palvelusetelin säätökirjan 1.1.2024 alkaen ja päättää esittää aluehallitukselle, että tulosidonnaisen palvelusetelin arvoa määriteltäessä huomioidaan 1.3.2024 alkaen edellä esitetyn mukaiset tulorajat.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 127
lautakunta

18.12.2023

Viranhaltijapäätösten tarkastaminen

Ikäihmisten 18.12.2023 § 127

Hyvinvointialueen hallintosäännön 59 §:n mukaan asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa hyvinvointialuelain 139 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Toimielimen on neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta ilmoitettava lautakunnalle niistä päätöksistä, jotka voidaan ottaa lautakunnan käsiteltäväksi.

Viranhaltijapäätösten osalta viranhaltijan on neljän päivän kuluessa päätöksen allekirjoittamisesta ilmoitettava lautakunnan alaisten viranhaltijoiden osalta lautakunnalle.

Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätösluettelot toimitetaan kaksi kertaa viikossa lautakunnan puheenjohtajalle ja esittelijälle.

Lautakunnalle ei ilmoiteta eikä sillä ole otto-oikeutta henkilöstöpäätöksiin, jotka koskevat henkilöstöasioita, jotka on mainittu hallintosäännön luvussa "Toimivalta henkilöstöasioissa".

Esityslistan lisäaineistona jaetaan:

- viranhaltijapäätösluettelo ajalta 13.11.2023 - 10.12.2023

Esittelijä

Toimielimen puheenjohtaja

Päätösehdotus

Lautakunta ei käytä otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin. Lautakunta hyväksyy viranhaltijapöytäkirjat ja merkitsee tietoon saatetuksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 128
lautakunta

18.12.2023

Tiedoksisaatettavat asiat

Ikaholtk 18.12.2023 § 128

- Valvira, 27.11.2023
Ilmoitus, Yksityisten sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön vaihtuminen, Mainiokoti Kruunu

Esittelijä Ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 129
lautakunta

18.12.2023

Muut asiat

Ikaholtk 18.12.2023 § 129

Päätösehdotus   Merkitään tiedoksi.

Päätös   Muita asioita ei ollut.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.03.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 116, § 117, § 118, § 119, § 120, § 121, § 122, § 123, § 124, § 127, § 128, § 129

Yllälueteltuihin päätöksiin ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta

Seuraavasta päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 125, § 126

Oikaisuvaatimusohjeet

Koska päätöksestä voidaan tehdä hyvinvointialueesta annetun lain 139 §:n 1 mom:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä tarkoituksenmukaisuus ja laillisuusperustein.

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja –aika

Oikaisuvaatimusviranomaisena, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Pohjois-Savon hyvinvointialue, ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta
Kirjaamo
Puijonlaaksontie 2
Rak. 3, 0 krs
70210 KUOPIO.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jäsenkuntien ja niiden jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen mukana tulee olla päätös, johon oikaisua vaaditaan, sekä selvitys siitä päivästä, mistä oikaisuvaatimusta koskeva aika edellä sanotun mukaan on luettava.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

